

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2012r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Sikorska - Krysztafkiewicz (spr.)

Sędziowie: SSA Janusz Szrama

SSA Maciej Świergosz

Protokolant: st.sekr.sądowy Magdalena Ziembiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Piotra Urowskiego

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2012r.

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 300 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 30 marca 2012r. sygn. akt III K 210/11

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok
2. koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi oskarżony w tym opłatę za II instancję w kwocie 300 zł.

Maciej Świergosz Ewa Sikorska-Krysztafkiewicz Janusz Szrama

UZASADNIENIE

M. S. oskarżony został o to, że „w okresie od 14.09.2005r. do 14.09.2005r. w P. w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd swoich kontrahentów co do rzeczywistej kondycji finansowej Przedsiębiorstwa (...) oraz zamiaru zapłaty za wykonane prace budowlane w ramach zawartych z nimi umów wynikających z wystawionych faktur doprowadził niżej wskazane podmioty do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w łącznej kwocie 1.369.789,75 zł oraz mając świadomość grożącej upadłości Przedsiębiorstwa (...), udaremnił zaspokojenie swoich wierzycieli poprzez wyzbycie się majątku i tak:

- a) doprowadził Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. W.. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 293.200,00 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków umowy nr (...) z dnia 14.09.2004r.
- b) doprowadził Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 97.011,66 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków umowy o dzieło nr 1/03/2005 z dnia 8.03.2005r.
- c) doprowadził (...) SA z siedzibą w C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 283.779,06 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków umowy o dzieło nr (...) z dnia 10.01.2005r.

d) doprowadził (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 226.629,03 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków umowy nr (...) z dnia 10.03.2005r.

e) doprowadził (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 527.650,00 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków umowy o dzieło z dnia 1.02.2005r.

f) doprowadził L. I. prowadzącego Zakład (...) z siedzibą w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 141.520,00 zł poprzez nie wywiązanie się z warunków ustnej umowy

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art.294 § 1 kk w zw. z art. 300 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w wyroku z 30.03.2012 sygn. akt III K 210/11 stwierdził, iż

„1. w ramach czynu opisanego w punkcie I wyroku oskarżonego **M. S.** uznaje za winnego tego, że:

- w okresie od dnia 21.02.2005r. do 21.04.2005r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wyzyskał błąd przedstawicieli Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. W.. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach zawartej umowy nr (...), a wynikające z faktury (...) z dnia 21.04.2005r. i doprowadził Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. W.. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 244.000,00 zł
- w dniu 10.01.2005r. w P. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawicieli (...) SA z siedzibą w C. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach zawartej umowy nr (...), a wynikające z faktur nr (...) i doprowadził (...) SA z siedzibą w C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 278.750,27 zł
- w dniu 10.03.2005r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawicieli (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ś. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach zawartej umowy nr (...), a wynikające z faktur nr (...) doprowadził (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ś. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 226.629,03 zł
- w okresie od dnia 1.02.2005r. do 20.03.2005r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawicieli (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach umowy zawartej w dniu 1.02.2005r. oraz aneksu do tej umowy z dnia 20.03.2005r., a wynikające z faktur nr (...) i doprowadził (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 283.650,00 zł

przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i za to na podstawie art. 294 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności

2. w ramach czynu opisanego w punkcie I wyrok oskarżonego **M. S.** uznaje za winnego tego, że

- w dniu 8.03.2005r. w P. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawicieli Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach zawartej umowy o dzieło nr (...), a wynikające z faktury (...) i doprowadził Przedsiębiorstwo (...), (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 97.011,66 zł
- w okresie od lutego 2005r. do 23.06.2005r. w P. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd L. I. prowadzącego Zakład (...) z siedzibą w P. co do swojej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za prace wykonane w ramach zawartej ustnej umowy, a wynikające z faktur VAT (...) i doprowadził L. I. prowadzącego Zakład (...) z siedzibą w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 141.520,00zł

przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 286 § 1 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

3. na podstawie art. 91 § 2 kk wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności łączy i wymierza mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności

4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby

5. na podstawie art. 46 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych następujących kwot:

a) na rzecz (...) SA z siedzibą w Ś. kwoty 278.750,27 zł

b) na rzecz (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Ś. kwoty 226.629,03 zł

c) na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. kwoty 283.650,00 zł

Powyższy wyrok zaskarżony został przez obrońcę oskarżonego. Autor apelacji zarzucił zaskarżonemu wyrokowi obrazę przepisów prawa procesowego, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy:

„1. tj. art. 7 kpk poprzez dowolną, sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, polegającą na:

- uznaniu za niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego w części, w której twierdził on, iż nie miał zamiaru oszukania pokrzywdzonych oraz nie zdawał sobie sprawy wcześniej z grożącej mu upadłości w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala określić, czy oskarżony zdawał sobie sprawę ze swojej sytuacji finansowej.
- uznaniu za niewiarygodne zeznań świadka M. G. (**osoba odpowiedzialna za prowadzenie rachunkowości oskarżonego do stycznia 2005r.**) w zakresie wyrażonej przez świadka opinii, że nie było przesłanek wskazujących na ogłoszenie upadłości firmy (...) S.C. zwłaszcza w kontekście złożenia przez współników skutecznego wniosku o ogłoszenie upadłości, w sytuacji gdy świadek jednoznacznie wskazał, iż prowadziła książkę przychodów i rozchodów do stycznia 2005r., a wniosek o upadłości został złożony we wrześniu 2005r., zatem na koniec stycznia 2005r. faktycznie można było nie dostrzec przesłanek uzasadniających wystąpienie z w/w wnioskiem.
- uznaniu za niewiarygodne zeznań świadka E. M. (**osoba odpowiedzialna za prowadzenie rachunkowości oskarżonego od stycznia 2005r.**) w części w której świadek stwierdziła, iż na początku współpracy z oskarżonym jego firma była w dobrej kondycji finansowej w sytuacji, gdy zeznania w tym zakresie pokrywają się z zeznaniami świadka M. G., czyli jedynej osoby, która miała związek z prowadzeniem rachunkowości oskarżonego,
- uznaniu za w pełni przydatną i wiarygodną opinię biegłego G. P., mimo sporządzenia przez biegłego opinii na okoliczności znacznie przekraczające zakres jego specjalizacji oraz w konsekwencji, oddalenie wniosku obrońcy o powołanie nowego biegłego, z szerszym zakresem specjalizacji, odpowiadającym wymogom niniejszej sprawy,

2. tj. art. 5 § 2 kpk poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości dotyczących sytuacji finansowej oskarżonego na jego niekorzyść, polegające na przyjęciu, iż na dzień 1 stycznia 2005r. zadłużenie oskarżonego przekraczało wartość jego majątku o kwotę 19.202 zł mimo zastrzeżenia, iż wartość majątku brana jest z ksiąg rachunkowych w związku z czym wycena ta nie musi pokrywać się z wartością rynkową, co oznacza, iż wartość majątku nie mogła być zarówno zaniżona jak i zawyżona, czego Sąd nie uwzględnił, przyjmując jako prawdziwy wariant dla oskarżonego niekorzystny, oraz stanowiący konsekwencję powyższych naruszeń procesowych:

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wyzyskując albo wprowadzając w błąd co do swej rzeczywistej kondycji finansowej oraz zamiaru zapłaty za wykonane prace, zawarł z pokrzywdzonymi spółkami umowy określone w sentencji wyroku na co nie pozwala zgromadzony materiał dowodowy.

W konkluzji autor apelacji wniósł o „uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna, a poczynione w niej zarzuty – chybione. Stwierdzić należy, iż Sąd I instancji przeprowadził skrupulatnie przewód sądowy i następnie zebrany materiał dowodowy poddał wnikliwej analizie. W rezultacie tego prawidłowo ustalił stan faktyczny, z którego wywiódł trafne wnioski natury prawnej.

Wbrew zarzutom apelacji ustalenia Sądu Okręgowego zarówno w zakresie winy oskarżonego i kwalifikacji prawnej przypisanych mu czynów jak i w zakresie wymiaru kary są prawidłowe i uwzględniają całokształt okoliczności faktycznych ujawnionych w toku rozprawy głównej.

Sąd Okręgowy z zachowaniem wymagań art. 424 kpk w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał jakie fakty uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył okoliczności, jakie miał na względzie przy wymiarze kary.

Należy zauważyć, że ocena każdego dowodu pozostawiona jest sądowi orzekającemu, który obowiązany jest dokonać jej z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, jak również z uwzględnieniem całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i takiej oceny dowodów dokonał Sąd I instancji w omawianej sprawie.

Sąd I instancji w sposób przekonywujący wskazał dlaczego dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego we wskazanej części a w pozostałym zakresie uznał jego wyjaśnienia za nie odpowiadające prawdzie i tego rodzaju ocenę dowodu należało uznać za pozostającą pod ochroną art. 7 kpk.

Należy jednocześnie stwierdzić, iż apelacja na poparcie swego stanowiska o dokonaniu przez Sąd Okręgowy niewłaściwej oceny wyjaśnień oskarżonego nie przytoczyła tego rodzaju okoliczności, które mogłyby tę ocenę podważyć.

Zgodzić się również należało z oceną zeznań świadków M. G. i E. M. dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez Sąd I instancji. Ocena tych dowodów nie przekracza granic wyznaczonych art. 7 kpk.

Obrońca oskarżonego kwestionując prawidłowość dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych usiłował wykazać w apelacji, iż Sąd nie słusznie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której stwierdził on, iż nie miał zamiaru oszukania poszkodowanych oraz nie zdawał sobie sprawy wcześniej z grożącej mu upadłości a także niesłusznie w części uznał za niewiarygodne zeznania świadków M. G. i E. M..

Tego stanowiska obrony nie można było podzielić. Oparcie ustaleń faktycznych na określonej i wyraźnie wskazanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku grupie dowodów, a w tym wypadku przede wszystkim na wyjaśnieniach oskarżonego we wskazanej części oraz zeznaniach wymienionych świadków a także opinii biegłego G. P. i jednocześnie nieuwzględnienie dowodów przeciwnych nie stanowi uchybienia, które by mogło powodować uchylenie wyroku bowiem Sąd Okręgowy zgodnie z nakazem wynikającym z art. 424 § 1 pkt 1 kpk wykazał jakimi w tej kwestii kierował się względami. Sąd Okręgowy wymaganiem tego przepisu w pełni uczynił zadość dokonując w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowej i wszechstronnej analizy materiału dowodowego sprawy oraz wykazał jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach.

Należy podkreślić, iż oceniając wyjaśnienia oskarżonego Sąd Okręgowy miał na względzie zeznania złożone przez świadków W. G. – Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o., W. Ż. – Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o., W. F. – prezesa Zarządu (...) SA, S. T. – Prezesa Zarządu i S. P. – Wiceprezesa Zarządu (...) sp. z o.o., L. I. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) z siedzibą w P., które skarżący pominął milczeniem. Zwrócić przy tym uwagę należy – a na co wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji - iż oskarżony nie zgłosił inwestorowi podwykonawców w trybie art. 647¹ § 2 kc, nadto zapewniał pokrzywdzonych, iż opóźnienie w zapłacie wynika z tego, że nie dostał pieniędzy od głównych inwestorów, gdy tymczasem pokrzywdzeni ustalili kontaktując się z inwestorami, że zapłacili oni swoje należności oskarżonemu, nadto na dzień 31.08.2005 oskarżony pobrał z kont firmy pieniądze w łącznej kwocie 624.707,79 zł i nie rozliczył się z nich, posiadając w tym czasie zadłużenie łączne na kwotę 4.895.545,36 zł, a w dniu 25.05.2005r. operację gotówkową na kwotę 200.000 zł określił jako wynagrodzenie.

Te wszystkie wskazane wyżej okoliczności ustalone przez Sąd I instancji zostały przez skarżącego pominięte w apelacji milczeniem.

Sąd Apelacyjny nie znalazł również podstaw do kwestionowania oceny zeznań świadków M. G. i E. M. oraz opinii biegłego G. P..

Tylko wybiórcza i dowolna ocena fragmentów zeznań tych świadków czynić może wrażenie istnienia wątpliwości.

Sąd Okręgowy wiarygodność dowodu z zeznaniami tych świadków ocenił zarówno w kontekście całokształtu relacjonowanych przez nich okoliczności jak i na tle innych dowodów.

Prawidłowo również została oceniona przez Sąd I instancji opinia biegłego G. P.. W szczególności zgodzić należało się z Sądem Okręgowym, iż obrońca oskarżonego kwestionując opinię nie wskazał żadnych merytorycznych argumentów podważających jej treść. Słusznie Sąd Okręgowy uznał opinię biegłego G. P., za zasługującą na uwzględnienie. Biegły ten dysponował wiadomościami specjalnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, opinia jest logiczna, zgodna z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy, jest pełna i jasna. Dowód z opinii biegłego jest przekonujący i zrozumiały dla Sądu, który to obiektywnie i trafnie uzasadnił, fakt, że dowód ten nie jest przekonujący dla strony, nie może stanowić podstawy do zasięgnięcia opinii nowego biegłego. Także to, że strona jest niezadowolona z opinii biegłego nie daje podstawy do żądania kolejnego biegłego.

Należy zauważyć, iż opinia biegłego – podobnie jak inne dowody – podlega swobodnej ocenie Sądu, a czemu dał nie budzący wątpliwości wyraz Sąd Okręgowy przez stwierdzenie, że do opinii biegłego się przychylił i ją podzielił i to z jakich powodów.

Nietrafny okazał się zarzut obrońcy oskarżonego naruszenia art. 7 kpk przez rzekomo dowolną ocenę dowodów. W istocie apelacja zawiera po prostu odmienną oceną dowodów korzystną dla oskarżonego. Taka odmienna ocena jest naturalnie prawem obrońcy, nie wynika z niej jednak, by ocena dokonana w niniejszej sprawie przez Sąd orzekający charakteryzowała się dowolnością.

Konfrontacja poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń z dowodami sprawy przekonuje o zgodności tychże ustaleń oraz trafności wyciągniętych wniosków i wskazuje w istocie na rozważenie przez Sąd I instancji wszystkich zasadniczych okoliczności mających znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Jak wynika bowiem z motywów zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy rozważył wnikliwie wszystkie dowody mające istotne znaczenie dla poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych oraz wskazał przesłanki, na podstawie których uznał oskarżonego za winnego popełnienia przypisanych mu czynów.

Podzielając wywody Sądu I instancji w tym zakresie jako nie zawierające błędów w rozumowaniu stwierdzić należy, że apelacja obrońcy oskarżonego nie przytoczyła tego rodzaju argumentów, które mogłyby podważyć poczynione przez Sąd ten ustalenia.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na stwierdzenia zawarte w opinii biegłego G. P. podzielone przez Sąd I instancji, a w szczególności na fakt, iż od 1.01.2005r. oskarżony nie posiadał już płynności finansowej, firma nie posiadała żadnych wolnych środków finansowych, prowadzenie działalności gospodarczej w 2005r. odbywało się w zupełności na koszt wierzycieli.

W tej sytuacji ogólnikowe kwestionowanie przez autora apelacji – zresztą bez wskazania na ewentualne błędy w opinii biegłego – wartości majątku wyliczonego na podstawie ksiąg rachunkowych nie mogło podważyć stanowiska Sądu I instancji wyrażonego w motywach skarżonego wyroku.

Biegły na rozprawie podkreślił, iż oskarżony znał sytuację finansową firmy bo podpisywał informacje sporządzone przez księgową. Wyjaśnił również biegły dlaczego pewne braki w dokumentacji nie miały wpływu na ocenę płynności finansowej firmy, odpowiedział też m.in. na pytania oskarżonego i jego obrońcy (k.879-881). Autor apelacji wskazując na fakt niepełnej dokumentacji nie wskazał takich argumentów, które mogłyby podważyć opinię biegłego.

W świetle omówionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów z osób i dokumentów uprawniony był Sąd I instancji do uznania, że oskarżony dopuścił się przypisanych mu czynów w zakresie oraz w postaci przyjętej w ustaleniach zawartych w wyroku. Przyjęta w wyroku kwalifikacja prawna zachowania oskarżonego – przekonywująco uzasadniona – jest trafna, a wymierzona kara odpowiada winie oskarżonego. Wyjaśnił też Sąd Okręgowy wyczerpująco w motywach wyroku orzeczenie na podstawie art. 46 § 1 kk środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody przez zapłatę wskazanych kwot na rzecz wymienionych pokrzywdzonych.

Nie można było podzielić wniosku apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Sama apelacja nie wskazała uchybień tego rodzaju, które mogłyby skutkować potrzebą uchylenia wyroku.

Samo żądanie uchylenia wyroku w celu ewentualnej innej swobodnej oceny dowodów nie może stanowić o zasadności żądania. Brak jest podstaw do uznania, że zachodzi potrzeba ponowienia przewodu sądowego, albo też uzupełnienia zakresu materiału dowodowego. Zebrany materiał pozwalał w pełni na przeprowadzenie kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 636 § 1 kpk.

Maciej Świergosz Ewa Sikorska-Krysztafkiewicz Janusz Szrama

N.M)